

Силабус навчальної дисципліни
« Педагогіка і психологія вищої школи »

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Спеціалізація	035.081 Новогрецька мова та література (переклад включно)
Освітньо-професійна програма	Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії та міжкультурна комунікація (новогрецька мова і друга іноземна мова)
Статус дисципліни	Нормативна дисципліна
Мова навчання	українська
Семестр	I
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	залік
Викладач	Волярська Олена Станіславівна , кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов
Анотація навчальної дисципліни	<p>Нормативна дисципліна «Педагогіка і психологія вищої школи» є однією з важливих у системі професійної підготовки майбутніх фахівців і покликана сприяти оволодінню студентами теоретичними основами дисципліни, розвивати в них педагогічне мислення, навчити аналізувати педагогічну дійсність, готувати їх до свідомого оволодіння професійно-педагогічними вміннями та навичками формування у студентів здатності бути успішними у навчанні і виконанні функцій викладача закладу вищої освіти.</p> <p>Зміст дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» викладається в одному організаційному модулі у 1-у семестрі I курсу магістеріуму.</p> <p>Важливе місце в дисципліні «Педагогіка і психологія вищої школи» відводиться компаративним проблемам, питанням реформування вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та вивченню теорії і практики освітньої діяльності сучасної зарубіжної школи.</p>

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредитів ЄКТС; 90 год., у тому числі: лекції – 10 \ 2 год семінарські заняття – не передбачено практичні заняття – 20 \ 2 год. самостійна робота – 60 \ 86 год.
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	Успішне опанування курсів «Філософія», «Психологія», «Педагогіка». Знання теоретичних основ філософії освіти. Осмислення на цій основі проблеми «олюднення Людини» у сфері освіти, проблеми її гуманізації. Знання загальних закономірностей і механізмів функціонування і розвитку психіки людини, її особистісного формування, психологічних зв'язків і залежностей, характерних для освітнього процесу. Знання теоретичних основ психології особистості, її пізнавальних процесів і розумового розвитку. Знання теоретико-методологічних основ педагогічної науки, її поняттєво-категорійного апарату, сутності і особливостей процесу навчання, змісту освіти, методів, засобів, форм організації навчання, діагностики результатів навчання школярів; наукових основ процесу виховання, його сутності, закономірностей, принципів, змісту, методів, засобів і форм організації, а також основ сімейного виховання і формування педагогічної майстерності вчителя.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Мета вивчення дисципліни: оволодіння студентами-магістрантами систематизованими теоретичними і практичними основами педагогіки і психології вищої школи, формування у них комплексних компетентностей з кваліфікації «викладач закладу вищої освіти», розвиток педагогічного мислення та сприяння професійному самовизначенню, набуття магістрантами професійно-педагогічної ідентичності.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні засвоїти:

- філософію людиноцентризму в стратегіях освітнього простору;
- сутність реформування вищої освіти в Україні, завдань Болонського процесу;
- теоретичні і практичні основи дидактики, теорії і практики виховання у вищій школі;
- інноваційні підходи до процесу навчання і виховання у вищій школі;
- технології формування успішної особистості майбутнього фахівця – викладача закладу вищої освіти в умовах компетентнісного навчання і виховання;
- особливості формування успішної особистості викладача.

У процесі засвоєння дисципліни формуються як загальні, так і фахові компетентності.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.
- ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 13. Здатність цінувати й поважати різноманітність і мультикультурність світу, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу, співробітництва.

Фахові компетентності:

- ФК 11. Здатність засвоювати теоретичні знання педагогічних наук та застосовувати їх методи прийому до організації та реалізації професійної викладацької діяльності.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

Знати:

Провідні концептуальні теорії, закони та закономірності людської діяльності, основні властивості педагогічної діяльності, зокрема цілеспрямованості, предметності, перетворювального характеру, детермінованості соціальними умовами;

Сутність філософії педагогіки вищої освіти в стратегіях освітнього простору 21 сторіччя, основні характерні зміни, що відбуваються в освіті провідних країн світу. Чинники, що впливають на формування успішної особистості – фахівця-викладача.

Концептуальні засади реформування вищої освіти в Україні та в світі.

Основи педагогіки і психології вищої освіти особистості – сутність як галузевої науки та основні етапи розвитку, основні теорії, категорійний апарат.

Історичний шлях становлення педагогіки вищої освіти. Стан дослідження проблем вищої освіти в педагогіці.

Формування майбутнього викладача в умовах компетентнісного навчання і виховання.

Інноваційні підходи до процесів навчання і виховання у вищій школі. Інноваційні освітні (навчальні і виховні) технології.

Формування успішної особистості викладача. Вимоги до сучасного педагога-акмеолога. Основи педагогічної майстерності – сутність професійно-педагогічної діяльності вчителя, складники педагогічної майстерності викладача та основні шляхи її формування.

Уміти:

Володіти методами і формами організації освітнього процесу в закладі вищої освіти, що формують успішну особистість майбутнього викладача, педагогічної діагностики та педагогічного прогнозування; Аналізувати, моделювати, конструювати, регулювати, організовувати як свою освітню діяльність, так і освітню діяльність та поведінку студентів у системі «вчитель – учень».

Визначати мету формування особистості студента, будувати освітній процес на основі глибокого й систематичного вивчення студентів, їхніх потреб, інтересів, запитів;

Застосовувати теоретичні та емпіричні методи науково-педагогічних досліджень.

Проектувати цілі власної професійної діяльності, розробляти програми їх досягнення.

Розробляти і здійснювати програму самовдосконалення, самоосвіти.

Розв'язувати суперечливі питання педагогічної взаємодії із суб'єктами освітнього процесу.

Сприяти самовихованню, самоосвіті та саморозвитку студентів.

Регулювати і коректувати міжособистісні стосунки в колективі студентів і колег.

Застосовувати принцип наукової організації педагогічної праці.

Аналізувати, узагальнювати й використовувати передовий педагогічний досвід і досягнення психолого-педагогічної науки.

Робити усні короткі презентації і міні-доповіді, самостійно працювати із джерелами інформації, зокрема й першоджерелами, дотримуючись правил академічної доброчесності.

Користуватися електронними інформаційними ресурсами.

Комунікація:

Здатність до адаптації та дії в заданій комунікативній ситуації.

Демонструвати навички міжособистісної взаємодії: «викладач – студент», «викладач – батьки студентів», «викладач – викладач».

Автономність і відповідальність

Демонструвати здатність планувати та правильно розподіляти свій час.

Демонструвати відкритість до спілкування, емоційну зрілість, самоконтроль, відчуття реальності.

Демонструвати здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, уміння приймати рішення.

Застосовувати отримані знання для розв'язання професійних завдань, організації міжособистісних взаємин.

Навчальна
логістика

(тематичний план)

Навчальна дисципліна складається з 1 змістового модуля та передбачає вивчення наступних тем:

Організаційний модуль 1. Педагогіка і психологія вищої школи

1. Предмет і завдання педагогіки і психології вищої освіти. Функції, структура вищої освіти в Україні
2. Історія розвитку вищої освіти і вищої школи
3. Методологія педагогіки вищої освіти
4. Дидактика вищої школи. Освітній процес. Психолого-дидактичні основи процесу навчання. Зміст освіти
5. Форми організації, методи навчання у вищій освіті
6. Система діагностики знань і умінь студентів у вищій освіті
7. Психолого-педагогічні особливості виховної роботи у вищій школі
8. Психолого-педагогічні основи формування професійної компетентності викладача закладу вищої освіти

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

8.1 форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

- а) аудиторна робота студента;
- б) самостійна робота студента;
- в) виконання тестових завдань;
- г) модульна контрольна робота.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента (аудиторна, самостійна робота (письмові завдання), виконання тестових завдань здійснюється за десятибальною шкалою (від 0 до 10 балів). У кінці вивчення навчального матеріалу організаційного модуля викладач виставляє окремо бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання самостійних письмових завдань – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи студента з округленням до цілого числа. При цьому кожне пропущене і невідпрацьоване семінарсько-практичне заняття, невиконане самостійне письмове завдання оцінюється в 0 балів. Ці оцінки множимо на коефіцієнт 2 ($10 \times 2 = 20$). Таким чином, сума балів (максимум $20 + 20 = 40$) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому «кошику» студента.

У кінці вивчення навчального матеріалу організаційного модуля викладач виводить середнє значення усіх поточних оцінок за виконання студентом тестових завдань (максимум 10 балів). Визначений середній бал за виконання тестових завдань додається до попередньо зароблених студентом балів.

Сума балів за названі види роботи (максимум $20 + 20 + 10 = 50$) є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Модульна контрольна робота завершує вивчення студентами навчального матеріалу кожного модуля. Модульна контрольна робота оцінюється у 50-бальній системі (від 0 до 50 балів) згідно з ухваленими кафедрою критеріями. Неявка на МКР – 0 балів.

Отриманий студентом кінцевий бал за аудиторну роботу, самостійну письмову роботу, виконані тестові завдання та модульну контрольну роботу (максимум $20 + 20 + 10 + 50 = 100$) є семестровим рейтинговим балом студента.

- **Підсумкове оцінювання** : залік.
- **Умови допуску до семестрового контролю**: виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

8.2 Організація оцінювання:

- 5-16 тижні навчання – поточне та рубіжне оцінювання.
- 17-й тиждень навчання – підсумковий контроль (МКР, обчислення семестрового рейтингу).

Для атестації студентів з дисципліни «Педагогіка і психологія вищої освіти», яка проводиться, як правило, з 1 до 20 листопада, викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу

студента з округленням до десятої частки числа. Отриманий бал трансформується в атестаційну оцінку за чотирибальною шкалою так:

9 – 10 балів –	«5»	(«відмінно»)
7,5 – 8,9 балів –	«4»	(«добре»)
6,0 – 7,4 балів –	«3»	(«задовільно»)
5,9 і менше балів –	«2»	(«незадовільно»)

Підсумковий контроль визначений у формі заліку.

Метою заліку є перевірка успішності засвоєння студентами навчального матеріалу з дисципліни за вибором «Педагогіка і психологія вищої освіти».

Підсумкова оцінка «зараховано» та оцінка в шкалі ЄКТС є сумою семестрового рейтингового бала та бала за модульну контрольну роботу і виставляється так:

90 – 100 балів – А	} "зараховано"
82 – 89 балів – В	
75 – 81 бал – С	
66 – 74 бали – D	
60 – 65 балів – E	

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал 60 і вище, отримують оцінку на заліку «зараховано» і відповідно до набраних балів – оцінку за шкалою ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які напередодні заліково-екзаменаційної сесії отримали суму рейтингових балів 59 і менше, складають залік, і в разі успішного складання, їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС– E та бал 60.

Оцінка «зараховано» на заліку виставляється за знання основ педагогіки і психології вищої освіти, теорії освітнього процесу у ЗВО, інноваційних підходів до процесу навчання і виховання майбутнього фахівця, змісту та технологій формування успішності фахівця і педагога і відповідної обов'язкової літератури.

Оцінка «не зараховано» на заліку виставляється студентам, які не виявили ґрунтовних знань з предмета, лише поверхово обізнані з обов'язковою літературою модуля, не дали вичерпної відповіді на основні та додаткові запитання викладача.

При отриманні оцінки «не зараховано» рейтинговий бал з дисципліни та оцінка за шкалою ЄКТС в екзаменаційну відомість виставляється так: 59 балів і нижче – FX – «не зараховано».

Під час вивчення дисциплін Педагогіка і психологія вищої школи всі студенти зобов'язані неухильно дотримуватися **Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти** Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти; денна і заочна форми здобуття освіти). Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової (творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до чинного законодавства порушенням академічної доброчесності вважається академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання,

шахрайство, пропонування чи отримання неправомірної винагороди за оцінювання результатів успішності завдань освітнього процесу, використання родинних або службових зв'язків за отримання позитивної або вищої оцінки під час проходження будь-якого виду контролю знань.

У разі виявлення факту порушення студентом академічної доброчесності безпосередньо під час проходження поточного, модульного і семестрового контролю чи при перескладанні академічної заборгованості науково-педагогічний працівник (екзаменаційна комісія) припиняє проходження здобувачем вищої освіти контролю, йому / їй і всім присутнім у навчальній аудиторії повідомляється про встановлення факту порушення академічної доброчесності, розкривається сутність цього факту.

Науково-педагогічний працівник (екзаменаційна комісія) згідно зі встановленими кафедрою критеріями оцінювання виставляє студентові, який порушив / яка порушила академічну доброчесність, 0 (нуль) балів (у 100-бальній шкалі) чи / і оцінку «незадовільно» в 4-бальній системі за проходження того чи того контролю.

Не пізніше наступного робочого дня науково-педагогічний працівник (екзаменаційна комісія) письмово інформує завідувача кафедри і декана факультету про факт порушення академічної доброчесності, обставини виявлення цього факту.

У разі виявлення факту порушення студентом академічної доброчесності під час перевірки письмових робіт поточного, модульного і семестрового контролю результатів навчання чи при перескладанні студентами академічної заборгованості (за відсутності здобувача вищої освіти) науково-педагогічний працівник (екзаменаційна комісія) згідно зі встановленими кафедрою педагогіки, методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій критеріями оцінювання виставляє студентові, який порушив / яка порушила академічну доброчесність, 0 балів (у 100-бальній шкалі) чи / і оцінку «незадовільно» в 4-бальній системі за проходження того чи того контролю. Не пізніше наступного робочого дня науково-педагогічний працівник (екзаменаційна комісія) повідомляє безпосередньо здобувачеві вищої освіти про факт порушення академічної доброчесності, а також письмово інформує завідувача кафедри і декана факультету про факт порушення академічної доброчесності, обставини виявлення цього факту.

8.3 Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

У структурі МКР 3 питання: перше репродуктивного характеру, оцінюється максимально в 10 балів; друге – трансформаційного характеру, оцінюється максимально в 20 балів, третє має творчий характер, оцінюється максимально в 20 балів

Критерії оцінювання:

Завдання № 1

- 9–10 балів** – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження, відповідає вимогам культури письмового мовлення.
- 7 – 8 балів** – виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя проблеми, рівень самостійності в судженнях недостатній.
- 5 – 6 балів** – виставляються за умови, що відповідь в цілому правильна, але неповна, містить помилки і неточності, рівень узагальнень, самостійності висновків недостатній.
- 3 – 4 бали** – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми; рівень самостійності суджень низький; є мовні помилки.
- 1 – 2 бали** – виставляються за умови відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.
- 0 балів** – виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту завдання

Завдання № 2, № 3

- 18–20 балів** – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті висвітлюваних педагогічних понять, процесів і закономірностей, безпомилкового знання фактологічного матеріалу та здатність творчого розв'язання практичного завдання.
- 16–17 балів** – виставляються за умови достатнього орієнтування у змісті висвітлюваних педагогічних понять, процесів і закономірностей, знання фактологічного матеріалу, бачення його практичного застосування, але незначних фактологічних і мовленнєвих помилок.
- 13–15 балів** – виставляється за умови в цілому правильного висвітлення питання, уміння розв'язати практичне завдання за зразком, недостатньої самостійності суджень.
- 9 – 12 балів** – виставляється за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і суттєві помилки у розкритті проблеми, нерозуміння шляхів практичного її розв'язання, є мовні помилки.
- 5 – 8 балів** – виставляється за умови загального орієнтування у змісті проблеми, неповного, поверхового із суттєвими помилками її розкриття.
- 1 – 4 бали** – виставляються за умови відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей та фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.
- 0 балів** – виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Максимальний рейтинг студента за виконання модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

Рівень активності студента на семінарсько-практичному занятті оцінюється за **10-бальною системою**:

- 10 балів** – виставляється за повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь з елементами творчості, вияв власного ставлення; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, які є свідченням систематичної підготовки студента до заняття;
- 9 балів** – виставляється за повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь з елементами творчості, вияв власних ставлень; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, які є свідченням систематичної підготовки студента до заняття, однак у відповіді студент припускається мовних помилок;
- 8 балів** – виставляється за наявності переважно повної і ґрунтовної відповіді, допущені неточності не мають суттєвого значення. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання студента, а не узагальнення, власні судження тощо;
- 7 балів** – студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями, вміє робити висновки, однак припускається помилок у визначеннях, характеристиках, класифікаціях;
- 6 балів** – за неповну, неточну відповідь, за доповнення до відповідей інших студентів, які є здебільшого фрагментарні, не містять елементів самостійності, творчості;
- 5 балів** – виставляється за фрагментарну відповідь, за уміння розв'язувати завдання виключно за зразком;
- 4 бали** – за схематичну відповідь з грубими помилками, наявними прогалинами у знаннях;

- 3 бали і менше –** за відповідь, що демонструє початкові уявлення студента про предмет вивчення.
- 0 балів –** виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту питання.

Критерії оцінювання письмових практичних завдань з позааудиторної самостійної роботи

Письмові практичні завдання оцінюються за **10-бальною системою так:**

- 10 балів –** виставляється за бездоганне виконання практичного завдання, самостійність висновків, вияв творчості, вміння висловити і обґрунтувати власну точку зору на проблему, що розглядається;
- 9 балів –** виставляється за бездоганне виконання практичного завдання, самостійність висновків, вияв творчості, вміння висловити і обґрунтувати власну точку зору на проблему, що розглядається, однак допущені стилістичні і граматичні помилки;
- 8 балів –** виставляється за ґрунтовну повну відповідь, але вона містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків;
- 7 балів –** виставляється за ґрунтовну повну відповідь, але вона містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків;
- виставляється за ґрунтовну повну відповідь, але вона містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків, матеріал недостатньо структурований, допущені стилістичні і граматичні помилки;
- 6 балів –** виставляється за умови розкриття завдання, але неповну, неточну відповідь, за продемонстрований недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми;
- 5 балів –** виставляється за умови розкриття завдання, але неповну, неточну відповідь, за продемонстрований низький рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми; за низький рівень умінь виокремлювати основну і додаткову інформацію; допущені фактичні, граматичні і стилістичні помилки;
- 4 балів –** виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність відповіді, несамостійність висновків;
- 3 бали і менше –** виставляється за елементарну відповідь, що містить велику кількість фактичних, граматичних, стилістичних помилок.
- 0 балів –** виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту завдання, або за несамостійно виконане завдання (списане).

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних письмових завдань з кожної теми модуля.

Якщо студент не виконав завдання позааудиторної самостійної роботи, йому виставляється **0 балів** за це завдання.

Політика курсу

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати

	<p>аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.</p> <p>Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.</p>
<p>Рекомендована література</p>	<p>Основна:</p> <p style="text-align: center;">Нормативні документи в галузі освіти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про освіту». URL : www.golos.com.ua/article/294010 2. Закон України «Про вищу освіту». URL : zakon.rada.gov.ua/go/1556-18 3. Конституція України (статті 23, 52, 53). Київ : Преса України, 1997. 4. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. URL : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/ 5. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні // Освіта України. 2004. 3 грудня. С. 6 – 10. 6. Національна рамка кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text 7. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти». Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 р. № 610. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/81949/ 8. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти) // Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 871. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf 9. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. URL : http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf 3 <p style="text-align: center;">Праці класиків педагогіки</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Костюк Г. С. Про роль спадковості, середовища і виховання в психічному розвитку дитини. Розвиток і виховання // Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. К., 1989. С. 98 – 184. 11. Макаренко А. С. Методика виховної роботи. Київ : Рад. школа, 1990. 12. Сухомлинський В. О. Народження громадянина // Вибр. твори в 5-и т. Т. 3. Київ : Рад. школа, 1977. 13. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології (Передмова) // Вибр. педагогічні твори в 2-х т. Т. 1. Київ : Рад. школа, 1983. С. 192 – 221. 14. Ушинський К. Д. Про народність у громадському вихованні (розділи 1, 8) // Вибр. пед. твори в 2-х т. Т. 1. Київ : Рад. школа, 1983. С. 34 – 56. 15. Ушинський К. Д. Рідне слово // Вибр. пед. твори в 2-х т. Т. 1. Київ : Рад. школа, 1983. С. 90 – 112. <p style="text-align: center;">Підручники, посібники, монографії</p> <ol style="list-style-type: none"> 16. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: підручник для студ., асп. та мол. викл. вузів. Київ : Либідь, 1998. 558 с. 17. Виноградова В. Є., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Практикум: навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 296 с. 18. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підруч. за модульно-

- рейтинговою системою навч. для студ. магістратури. 2-е вид. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 384 с.
19. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи. 2-е вид., переробл. і доповн. Київ: КІП імені Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
  20. Дубасенюк О. А. Методологія та методи науково-методичного дослідження: навчально-методичний посібник. Житомир: Полісся, 2016. 256 с.
  21. Дурманенко О. Виховна робота у ВНЗ як чинник формування особистості майбутнього фахівця // Педагогічні науки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/11476/6.pdf>
  22. Зеленов Є. А., Стюпіна О. А. Виховання студентської молоді в умовах глобалізації : [монографія]. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. 288 с.
  23. 8. Інноваційні педагогічні технології: теорія і практика використання у вищій школі : [монографія] / І. І. Доброскок, В. П. Коцур, С. О. Нікітчина та ін. Переяслав-Хмельницький, 2008. 284 с.
  24. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: навч. посібник. Харків : Вид-во НФаУ, 2009. 139 с.
  25. Кудіна В. В., Соловей, Є. С. Спіцин Є. С. Педагогіка вищої школи. 3-є вид., допов. і переробл. Київ : Ленвіт, 2009. 209 с.
  26. Кудіна В. В., Соловей М. І. Педагогіка і психологія вищої школи. Силабус навчальної дисципліни: навч.-метод. посіб. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2022. 62 с.
  27. Левківський К. Вища освіта в Україні у роки незалежності // Вища школа. 2019. № 11. С. 7–38.
  28. Левківський М., Пащенко Д. Історія педагогіки. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 380 с.
  29. Левченко Т. І. Концептуальна парадигма розвитку вищої освіти : монографія. Вінниця : Нова книга, 2017. 344 с.
  30. Оргинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.
  31. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
  32. Соловей М. І., Демчук В. С. Виховна діяльність в університеті: навчальний посібник. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2016. 426 с.
  33. Соловей М. І., Спіцин Є. С., Кудіна В. В. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень: посіб. для студ. вищих навч. закладів. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Київ : Ленвіт, 2009. 192 с.
  34. Туркот Т. І. Психологія і педагогіка вищої школи. Київ: Гельветика, 2018. 516 с.
  35. Холковська І. Л., Волошина О. В., Губіна С. І. Основи педагогічної майстерності. Вінниця : Твори, 2019. 240 с.
  36. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.) : Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

Зарубіжна педагогіка

37. Василенко І. В. Гражданское воспитание студентов и школьников средствами самоуправления (зарубежный опыт): науч.-метод. пособ. Донецк: АРТ-Пресс, 2007. 191 с.
38. Вища освіта: Болонський процес: навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. / М. Ф. Дмитриченко та ін. Київ, 2006. 440 с.
39. Галус О. М., Шапошнікова Л. М. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. Київ : Вища школа, 2006. 215 с.
40. Джуринський А. Н. Порівняльна педагогіка: підручник онлайн. URL: https://stud.com.ua/72549/pedagogika/porivnyalna_pedagogika
41. Матвієнко О. В. Стратегії розвитку середньої освіти у країнах Європейського Союзу. Київ : Ленвіт, 2005. С. 112–125.
42. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес // Освіта України. 2004. 10 серпня.
43. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія / авт. колектив. Київ: Педагогічна думка, 2015. 176 с. URL: http://lib.iita.gov.ua/714839/1/maket_2.pdf
44. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний,

європейський та глобальний контексти навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.

45. Чепіль М. Порівняльна педагогіка. Дрогобич, 2010. 133 с.
46. Albero, V. (2014). La pédagogie à l'université entre numérisation et massification. Apports et risques d'une mutation. In G. Lameul & C. Loisy (Eds.), La pédagogie universitaire à l'heure du numérique. Questionnement et éclairage de la recherche (pp. 27–53). Brussels, Belgium: De Boeck.
47. Diallo, I., & Maizonniaux, C. (2016). Policies and pedagogies for students of diverse backgrounds. *International Journal of Pedagogies and Learning*, 11(3), 201–210. <https://doi.org/10.1080/22040552.2016.1279526>
48. Jelena, Cingel Bodinet. (2016). Pedagogies of the futures: Shifting the educational paradigms. *European Journal of Futures Research* volume 4, Article number: 21.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Глобальні тенденції і проблеми розвитку освіти: наслідки для України: аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1537/>.
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлин-ського НАПН України. URL: <http://www.library.edu-ua.net/id/485/>–
3. Електронна бібліотека праць класиків педагогіки. URL : http://www.klex.ru/books/age_psychology/diary.rar–
4. Електронний навчально-методичний посібник з історії педагогіки. URL : http://www.rsu.edu.ru/files/e-learning/Shetinina_History
5. Зайченко І. В. Історія зарубіжної педагогіки. Навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово». 2010. 624 с. URL : http://megalib.com.ua/book/9_Istoriya_Hedagogiki_Kniga_1_Istoriya_zarybijnoi_pedagogiki.html
6. Козацька І. В. Історія зародження вищої освіти в Україні // е-журнал «Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку». 2010. № 3. URL : <file://C:/Users/valeria/AppData/Local/Temp/Low/XPOK3RMM.htm>
7. Педагогічний словник. URL : <http://enc-dic.com/pedagogics>
8. Силабус навчальної дисципліни Педагогіка і психологія вищої школи для студентів-магістрантів / уклад. : Соловей М. І., Кудіна В. В. Київ: Видав. центр КНЛУ, 2022. 72 с. (репозитарій бібліотеки КНЛУ). URL : library.knlu.edu.ua/Репозитарій/
9. Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL:<http://www.intellect-invest.org.ua>